

Sürdürülebilirlik Bülteni

Kasım 2025

JCR Avrasya Derecelendirme

Ekonomik Araştırmalar

Türkiye, 2053 Net Sıfır Hedefi İçin Yeşil Dönüşümde Yeni Adımları Devreye Alıyor

2026 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı kapsamında Türkiye, 2053 Net Sıfır Emisyon hedefi doğrultusunda iklim değişikliğiyle mücadele ve yeşil dönüşüm alanında kapsamlı adımlar atmaya hazırlanıyor. Bu doğrultuda Paris Anlaşması ve Ulusal Katkı Beyanı (NDC) çerçevesinde sera gazı emisyonlarının azaltımı ve iklim değişikliğine uyum için tüm paydaşlarla birlikte yol haritaları hazırlanacak, mevzuat güncellenecek ve kurumlar arası koordinasyon güçlendirilecek. İlk aşamada “İklim Değişikliği Azaltım Stratejisi ve Eylem Planı” güncellenecek ve emisyon azaltım teknolojilerine ilişkin ulusal bir envanter oluşturulacak.

Yeşil Mutabakat Eylem Planı kapsamında sanayi, ticaret ve çevre alanlarındaki yol haritaları güncellenirken; cam, seramik gibi karbon yoğun sektörler için düşük karbonlu üretim modelleri geliştirilecek. Döngüsel ekonomi ile sürdürülebilir üretim ve tüketim desteklenecek, Sürdürülebilir Üretim ve Tüketim Eylem Planı ve sektörel iyi uygulama rehberleri yayımlanacak. Çevre etiketi sistemi yaygınlaştırılarak çevreci ürünlerin rekabet gücü artırılacak. Yeşil dönüşümün finansmanı için Ulusal Emisyon Ticaret Sistemi (ETS) devreye alınacak, AB ile uyumlu karbon fiyatlama araçları ve ulusal karbon denkleştirme modeli değerlendirilecek. Türkiye'ye özgü Yeşil Taksonomi Yönetmeliği yayımlanarak sürdürülebilir faaliyetlerin çerçevesi tanımlanacak. Enerji verimliliği ve karbon azaltımına yönelik yatırımlar desteklenmek amacıyla finansman kanalları devreye alınacak. Çevresel veri ve emisyon göstergelerinin izlenmesi için dijital altyapı güçlendirilecek, karasal ve denizel koruma alanları ile karbon yutakları artırılacak; nesli tehlike altındaki türlere yönelik izleme ve koruma çalışmaları sürdürülecek.

COP30 Kasım Ayında Brezilya'da Düzenlenecek

COP30, 10–21 Kasım 2025 tarihleri arasında Brezilya'nın Belém kentinde düzenlenecek ve bu yıl iklim değişikliği müzakerelerinde odak noktası olarak yeşil enerji dönüşümü, ormansızlaşmanın durdurulması ve adil geçiş süreçleri olacak. Konferans başlangıcından itibaren, katılımcı ülkeler küresel ısınmayı 1.5 °C ile sınırlandırma hedefi çerçevesinde yeni çabalarını belirlemek ve iklim finansmanında hızlanma sağlamak amacıyla bir araya geliyor.

COP30
BRASIL
AMAZÔNIA
BELÉM 2025

Türkiye, söz konusu etkinlikte Blue Zone olarak adlandırılan alanda çok sayıda yan etkinlik düzenleyecek. 10-21 Kasım tarihleri arasında gerçekleştirilecek oturumlarda, şehirlerin ve yerel yönetimlerin iklim dayanıklılığı, tarımsal su verimliliği, sürdürülebilir yerel yönetimler ve yeşil finansman modelleri gibi konular ele alınacak.

AB Parlamentosu Omnibus I Paketini Reddetti

Avrupa Parlamentosu'nda yapılan oylamada, Avrupa Komisyonu'nun Omnibus I paketi kapsamında sunduğu değişiklik teklifi kabul edilmedi. Bu karar, sürecin yeniden müzakere aşamasına dönmesine yol açtı ve sürdürülebilirlik düzenlemelerinde ilerleme geçici olarak durdu. Ayrıca oylama sonucu, Parlamento içinde sürdürülebilirlik politikalarına ilişkin siyasi görüş ayrılıklarını da ortaya koydu. Komisyon, rekabetçiliği artırmak ve şirketlerin uyum maliyetlerini azaltmak amacıyla CSRD, CSDDD ve AB Taksonomisi gibi temel düzenlemelerde değişiklik önermişti.

Bu kapsamda, Kurumsal Sürdürülebilirlik Raporlama Direktifi'ne (CSRD) ilişkin olarak yalnızca 1.000'den fazla çalışanı ve 450 milyon Euro'dan fazla cirosu olan şirketlerin kapsama alınması teklif edildi. Benzer şekilde, Kurumsal Sürdürülebilirlik Durum Tespiti Direktifi'nin (CSDDD) yalnızca 5.000'den fazla çalışanı ve 1,5 milyar Euro'nun üzerinde geliri olan şirketler için uygulanması önerildi. Bu düzenlemelerle, raporlama ve durum tespiti yükümlülüklerinin daha orantılı hale getirilmesi amaçlanıyordu. Ancak Parlamento, söz konusu uzlaşmayı onaylamadı.

Birleşik Krallık ESG Derecelendirmelerini Denetlemeye Hazırlanıyor

Birleşik Krallık Hükümeti, ESG derecelendirme kuruluşlarının Finansal Davranış Otoritesi (FCA) denetimi altına alınmasını öngören yasayı Parlamento'ya sundu. Buna göre hem Birleşik Krallık merkezli hem de yurtdışından hizmet sunan derecelendirme kuruluşları FCA'dan yetkilendirme almak zorunda olacak.

Yasanın, 2021'de Uluslararası Menkul Kıymetler Komisyonları Örgütü'nün (IOSCO) ESG veri ve derecelendirme alanında şeffaflığın artırılması ve çıkar çatışmalarının açıklanması yönündeki tavsiyeleriyle uyumlu şekilde oluşturulduğu belirtildi. FCA, düzenlemeyi memnuniyetle karşıladığını belirterek yıl sonuna kadar taslak kuralları kamuoyu görüşüne açacağını açıkladı. Kuralların odak noktası, IOSCO çerçevesi doğrultusunda şeffaflık, yönetim, sistem ve kontrol yapıları ile çıkar çatışmalarının önlenmesi olacak. Kurum ayrıca, hangi faaliyetlerin düzenleme kapsamına girip yetkilendirme gerektireceğine dair rehberlik yayımlayacak.

GHG Protocol, Scope 2 Rehberini Güncellemek İçin Kamuoyu Görüşüne Açtı

Sera Gazı Protokolü (GHG Protocol), şirketlerin satın aldıkları elektrikten kaynaklı emisyonları raporlamasına yönelik Scope 2 Kılavuzu (2015) ile elektrik sektöründe sonuçsal muhasebe (consequential accounting) yöntemlerine ilişkin güncellemeler için 60 günlük kamuoyu görüş sürecini başlattı. Bu adım, kurumsal emisyon raporlamasında on yıl sonra yapılacak ilk kapsamlı revizyon olması bakımından önemli bir kilometre taşı niteliği taşıyor.

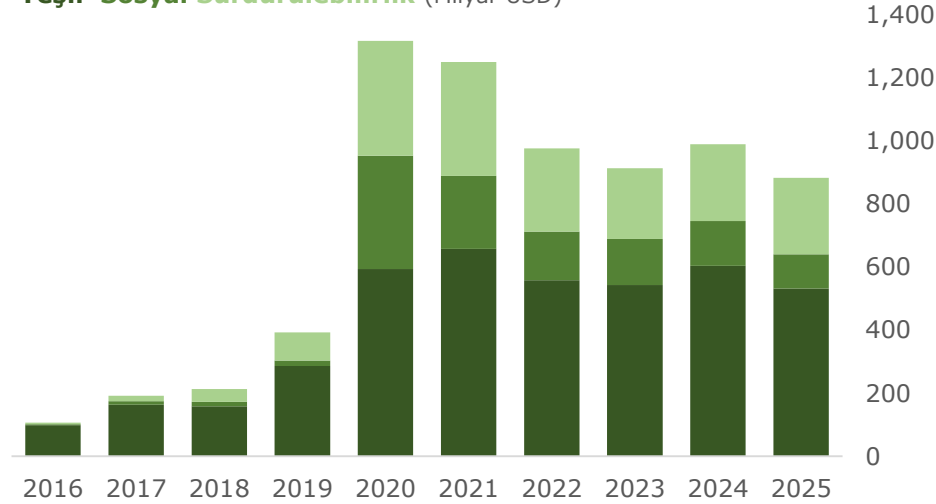

GHG Protocol tarafından önerilen değişiklikler; enerji sistemlerindeki dönüşüm, temiz enerji yatırımları ve artan raporlama yükümlülükleri karşısında emisyon verilerinin daha doğru, karşılaştırılabilir ve şeffaf olmasını hedefliyor. Taslak revizyon, mevcut lokasyon-temelli ve piyasa-temelli raporlama yöntemlerini korurken, özellikle piyasa-temelli raporlama için saatlik elektrik eşleştirmesi gibi yeni kurallar getiriyor. Bu sayede yenilenebilir elektrik kullanımına ilişkin emisyon iddialarının, elektriğin gerçekten tüketildiği zaman ve şebeke koşullarıyla daha uyumlu hale getirilmesi amaçlanıyor. Kamuoyu görüşleri, 20 Ekim-19 Aralık 2025 tarihleri arasında çevrimiçi olarak toplanacak.

Sürdürülebilir Tahvil Piyasası

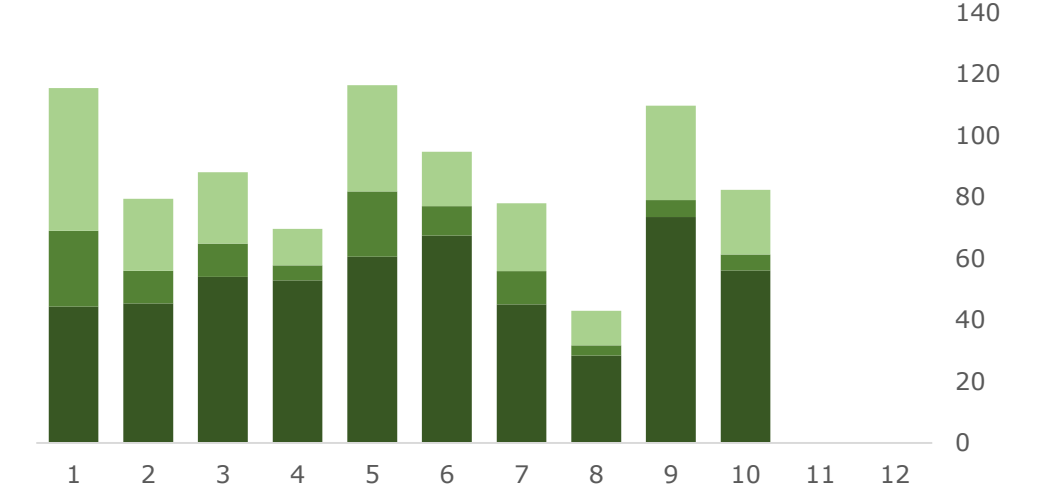
Sürdürülebilir Tahvil İhraçları

Yeşil Sosyal Sürdürülebilirlik (Milyar USD)

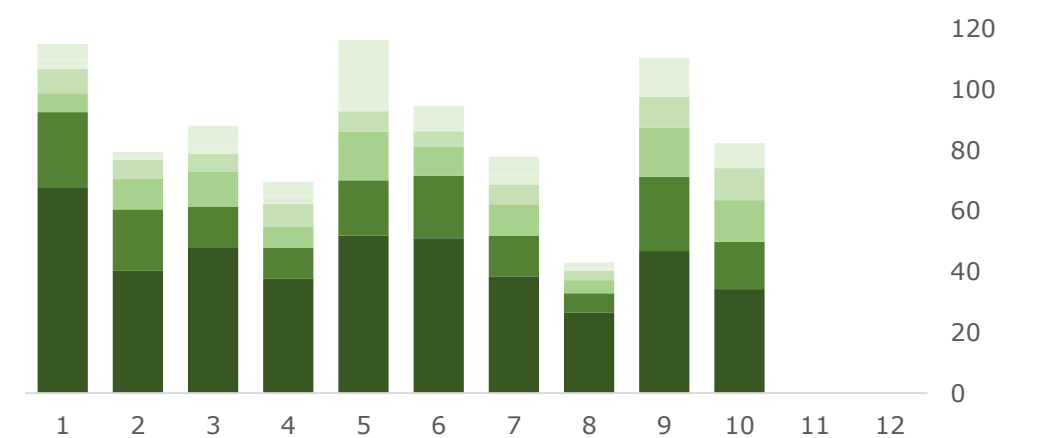
2025 Yılı Aylık Sürdürülebilir Tahvil İhraçları

Yeşil Sosyal Sürdürülebilirlik (Milyar USD)

2025 Yılı Aylık Sürdürülebilir Tahvil İhracının Sektörel Dağılımı

Finans Resmi Kurumlar Teknoloji İmalat Sanayi Diğer (Milyar USD)

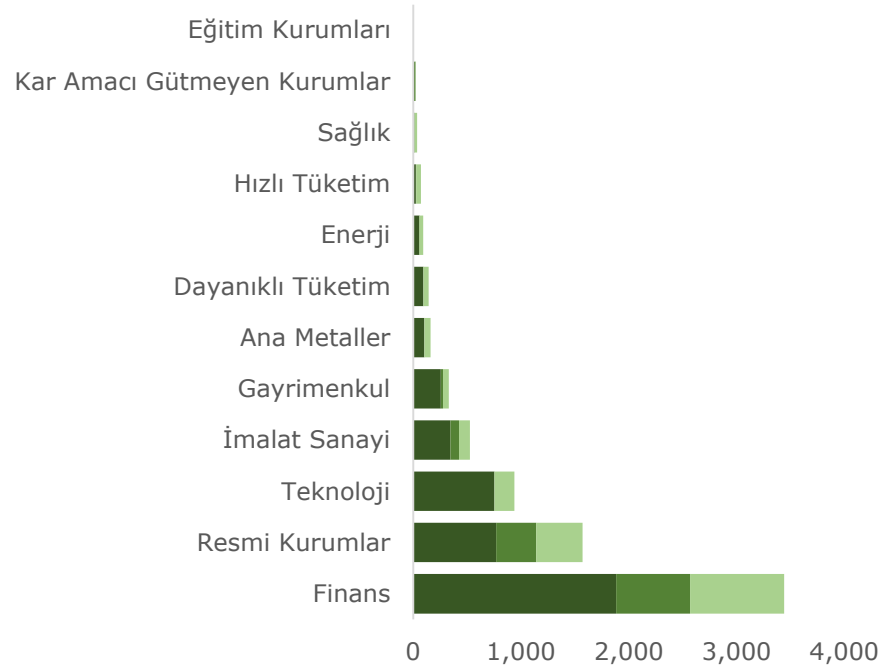

Kaynak: JCR-ER, Refinitiv

Sürdürülebilir Tahvil Piyasası

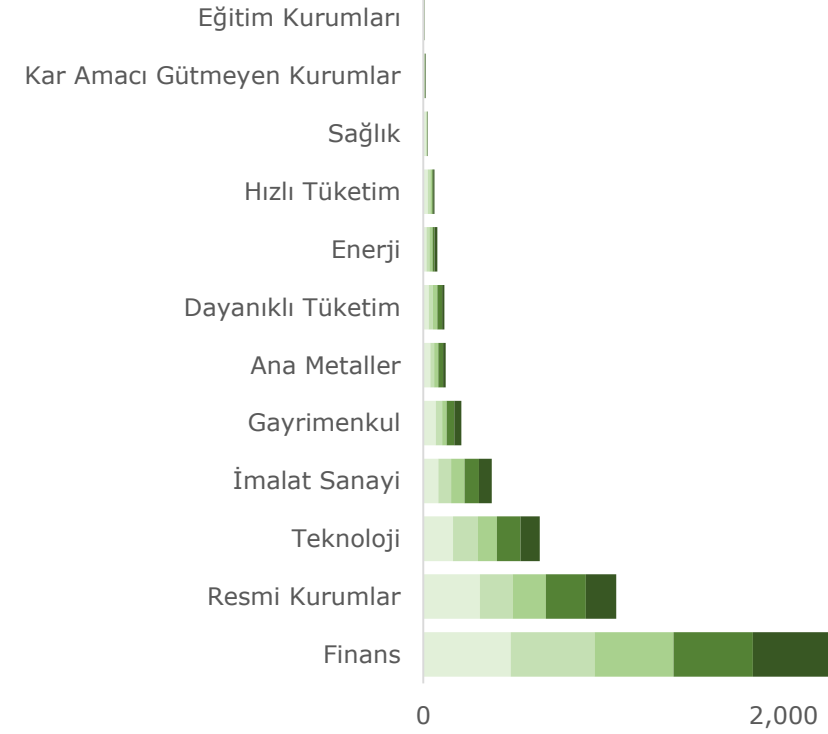
2006-2025 Dönemi Sürdürülebilir Tahvil İhracı Sektör-Tahvil Dağılımı

Yeşil Sosyal Sürdürülebilirlik (Milyar USD)

2021-2025 Dönemi Sürdürülebilir Tahvil İhracı Sektör-Yıl Dağılımı

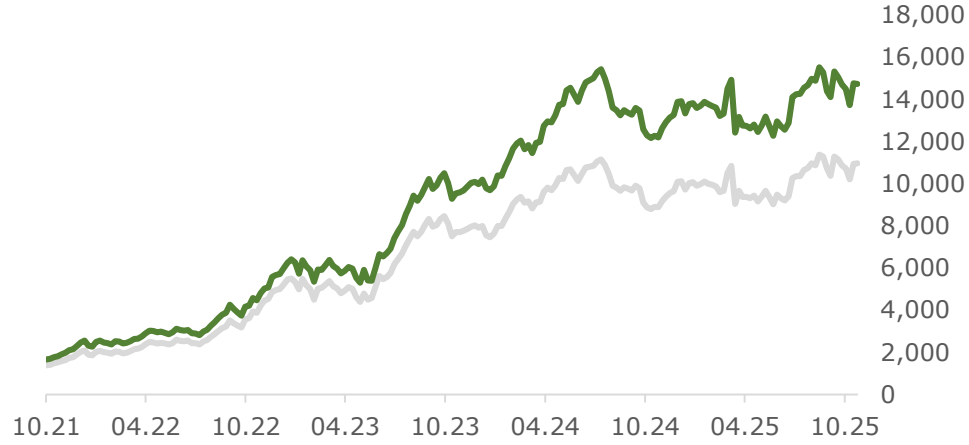
2025 2024 2023 2022 2021 (Milyar USD)

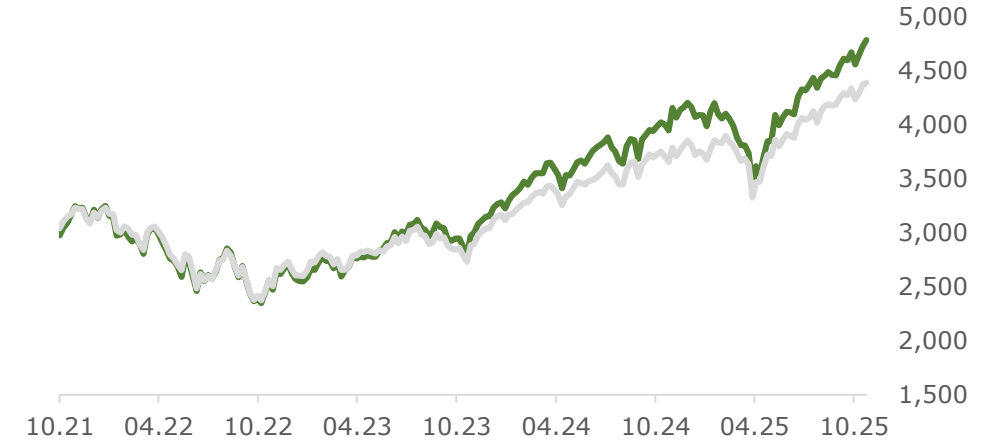
Kaynak: JCR-ER, Refinitiv

Sürdürülebilirlik Endeksleri

BIST Sürdürülebilirlik Endeksi
BIST100

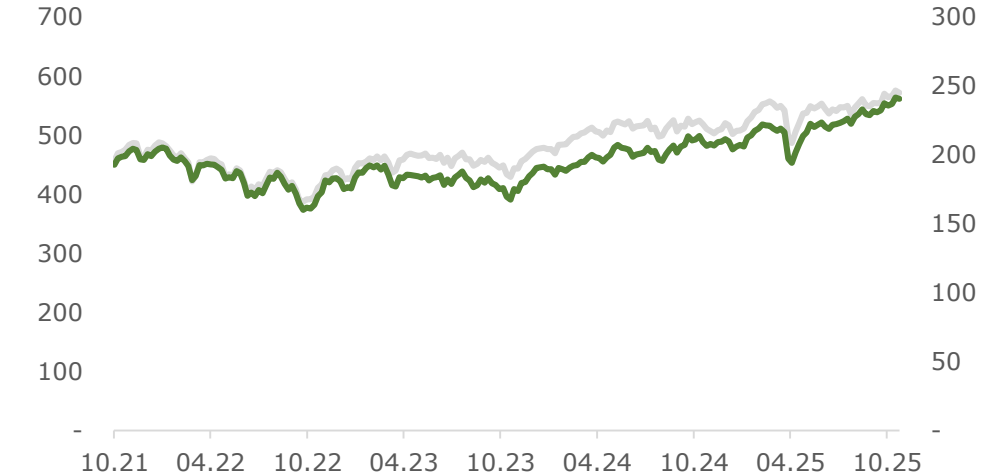
KLD400 Sosyal Endeksi
MSCI Global Endeks

SP500 Sürdürülebilirlik Endeksi (Sağ Eksen)
SP500 Endeksi (Sol Eksen)

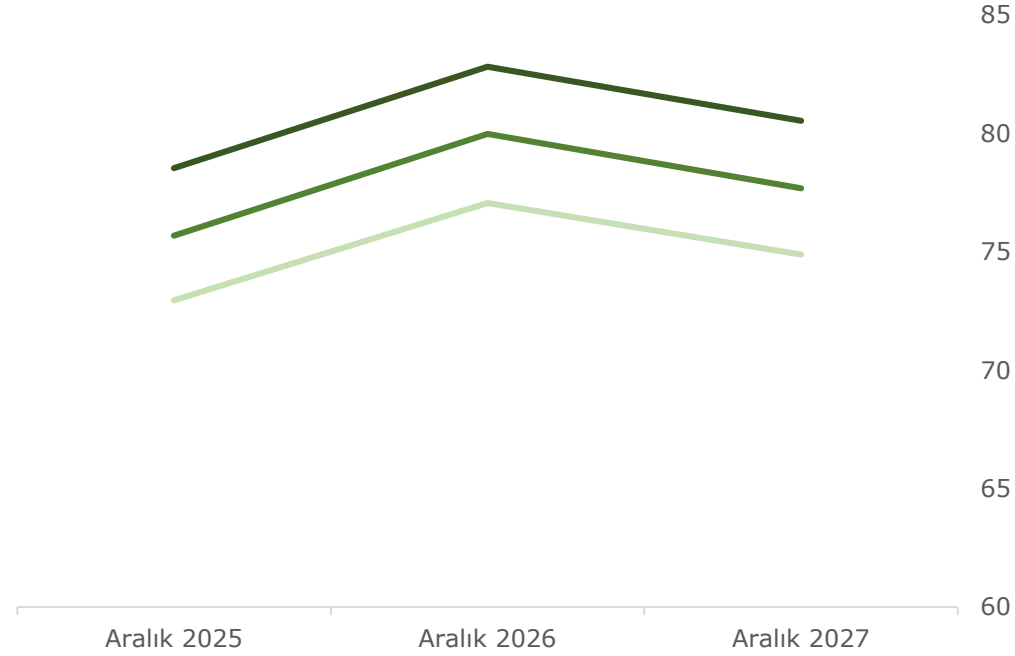

Stoxx Global ESG Liderleri Endeksi (Sağ Eksen)
STOXX600 Endeksi (Sol Eksen)

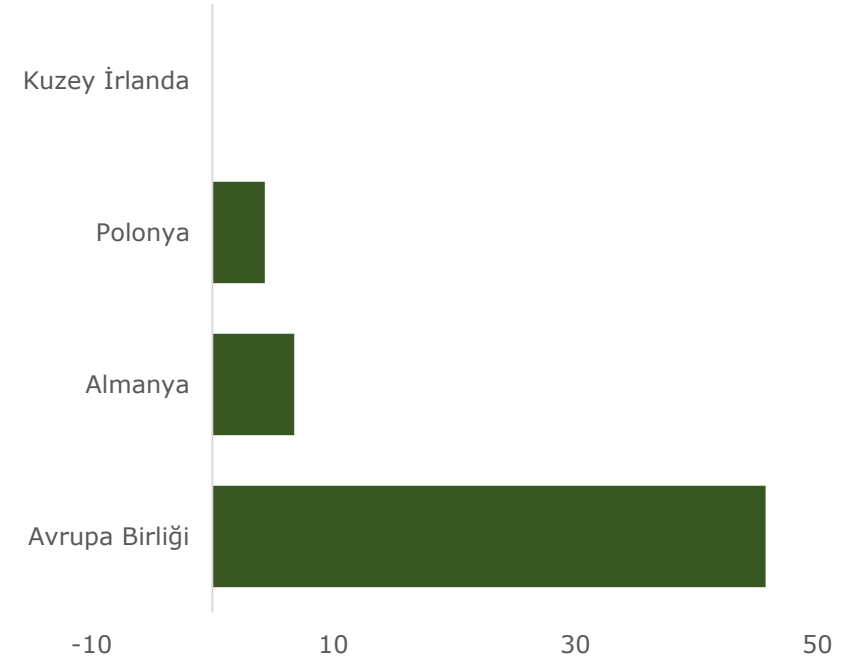

Karbon Piyasası

Karbon sertifika fiyatları 80 USD/t üzerinde.
31 Ekim 2025 30 Eylül 2025 29 Ağustos 2025

Önümüzdeki 1 ay içinde ihale edilecek olan karbon sertifikası miktarı 57 milyon ton düzeyinde.
İhale Edilecek Karbon Sertifikası (Ton/EUR)

Kaynak: JCR-ER, Refinitiv

Ekonomik Araştırmalar

JCR Avrasya Derecelendirme A.ř.

Finanskent Mah. Finans Cd.
No:4 İç Kapı No:6
Ümraniye/İstanbul/Türkiye

info@jcrer.com.tr

Tel +90 (212) 352 56 73-74
Faks +90 (216) 629 20 97
www.jcrer.com.tr

JCR Avrasya Derecelendirme A.ř. tarafından hazırlanan rapor, kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgilerin kullanımıyla hazırlanmıştır ve yalnızca bilgilendirme amacı taşımaktadır. Rapor, herhangi bir finansal enstrümanın alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlamak için hazırlanmamıştır ve bu şekilde yorumlanmamalıdır. Rapor, JCR Avrasya Derecelendirme A.ř.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu hazırlayan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmelerini yansıtmaktadır. JCR Avrasya Derecelendirme A.ř., bu raporda yer alan bilgilerin doğruluğunu garanti etmemekte olup, bu rapor ve içinde yer alan bilgilerde değişiklik yapma hakkını saklı tutmaktadır. JCR Avrasya Derecelendirme A.ř., bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan sorumlu değildir. Bu rapor üzerinde JCR Avrasya Derecelendirme A.ř.'nin telif hakkı bulunmaktadır ve JCR Avrasya Derecelendirme A.ř.'nin yazılı izni olmadan herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm hakları saklıdır.